

25.11.2014 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren ve meslek odaları ile çevrecileri ayağa kaldıran yeni Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) Yönetmeliğinin dikkat çekici başlıkları şöyle:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 1 yıl aradan sonra ÇED Yönetmeliğini yeniden değiştirdi. Alışveriş merkezleri, golf tesisleri, toplu konut projeleri, 100 km ve altı demiryolu projeleri, beyaz eşya boyama tesisleri, tuz çıkartılması, orman alanlarının dönüştürülmesi projeleri ÇED uygulanacak projeler listesinden çıkarıldı. Anayasa Mahkemesi’nin iptal ettiği kanun hükmü, yönetmelikle geri geldi. Çevre Mühendisleri Odası, “Bu değişiklikler akla, bilime, mantığa aykırı” diyerek isyan etti.

İŞTE ÇED'DEN MUAF TUTULABİLECEK

PROJELERDEN BAZILARI:

- Golf tesisleri, alışveriş merkezleri, beyaz eşya boyama tesisleri
- 100 km ve altı demir yolu projeleri,
- 3.000.000 m3 altındaki dip taraması ve denizden, göllerden ve nehirlerin dibinden malzeme çıkartılması,
- Akarsu havzaları arasında su aktarımında 300 bin m3 olan sınır; 100 milyon m3’e çıkarıldı.
- Seramik üreten tesislerde ÇED uygulama sınırı 100.000 tondan 300.000 tona yükseltildi.
- Toplu konut projeleri muaf tutuldu. Oysa 2 bin ve üzeri konut projeleri ÇED’e tabiydi.
- Hastane projeleri kapsam dışı kaldı.
- Yer altı suyu çıkartılmasına dair projelerin sınırı 300.000m3/yıl’dan 1.000.000 m3 / yıl çıkartıldı.

METROLAR, SANAYİ TESİSLERİNİN SÖKÜMÜ, TUZ DA KAPSAM DIŞI KALDI

. Tuz çıkartılması, orman alanlarının dönüştürülmesi projeleri, yer altından geçen demir yolu hatları, metrolar, sanayi ve enerji tesislerinin sökümü, kentsel dönüşüm alanlarına muafiyet geldi.

.Rüzgar enerji santrallerinde (RES) tribün sayısı üzerinden değil, güç üzerinden ÇED sürecine karar verilecek.

17 DEFA DEĞİŞTİ

Çevre Mühendisleri Odası Başkanlığınca yapılan yazılı açıklamada özetle aşağıdaki hususlara yer verildi;

“ İlk defa 1993 yılında yayımlanan ÇED Yönetmeliği, 7 defa ana değişiklik olmak üzere 17 defa değiştirildi. En son 03.10.2013 tarihinde yayımlanan yönetmelik 1 yıl sonra tekrar değiştirildi.

Avrupa Birliğinde bu yönetmelik 1985 yılında yayımlanmış ve sadece 3 defa değişikliğe uğramıştır...

ÇED Yönetmeliği çevre politikamızın temelidir. Bu kadar sık değişiklik yapılması ülkemizde çevre sorunlarını çözme odaklı bir çevre politikasının oluşturulmadığının göstergesidir.

ÇEVRESEL ETKİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİNDEN KORKUYORLAR!

ÇED bir planlama sürecidir. Olası bir tesisin etkilerini baştan tespit etmek ve önlem alınıp alınamayacağını görmek amaçlıdır. Ancak bu planlama sürecinden dahi kaçılmaya çalışılmaktadır.

EN ÜST MAHKEME OLAN ANAYASA MAHKEMESİNİN DAHİ KARARI YOK SAYILDI!

ÇED muafiyetlerine dair yapılan düzenlemeler Odamız tarafından iptal edilmesine rağmen, hükümet bu düzenlemeyi Çevre Kanunu'na koymuş ve açılan dava sonucunda 03.07.2014 tarihinde bu düzenleme Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmişti. Anayasa mahkemesinin kararı göz ardı edilerek bugün yayımlanan yönetmeliğe aynı madde (Geçici 3. Madde) konulmuştur.

Hukuk, kanunlar Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yok sayılmıştır. Hukuka olan, sağlıklı çevrede yaşama hakkına olan inanç bir kez daha sarsılmıştır!

ÇED MUAFİYETLERİ GENİŞLETİLİYOR!

100 km ve altı demir yolu projeleri ÇED`den muaf tutulabilecek...

3.000.000 m3 altındaki dip taraması ve denizden, göllerden ve nehirlerin dibinden malzeme çıkartılması ÇED`den muaf tutulabilecek! Denizlerimizdeki ekosistem, ırmaklarımızdaki ekosistem nasıl etkilenecek araştırılmasını istemiyorlar! Yani 2.999.999 m3 dip taraması yaparsanız ÇED`den muafsınız!!!

Akarsu havzaları arasında su aktarımında 100 milyon m3 altı ÇED 'den muaf tutulabilecek! HES projelerine dolaylı muafiyet sağlanıyor! Farklı akarsuların yatağını değiştirerek yapılan HES projelerinde önceden 300.000 m3/yıl olan sınır 100 milyon m3/yıl'a çıkartıldı!

Seramik üreten tesislerde ÇED uygulama sınırı 100.000 ton dan 300.000 ton a çıkartılıyor! Kimin fabrikası? Neden 300.000 ton?!

Toplu konut projeleri muaf tutulabilecek.

Hastane projeleri (örneğin şehir hastaneleri) muaf tutulabilecek.

Golf tesisleri muaf tutulabilecek.

Alışveriş merkezleri ÇED`den muaf tutulabilecek.

Beyaz eşya boyama tesisleri ÇED`den muaf tutulabilecek.

Yer altı suyu çıkartılmasına dair projelerin sınırı 300.000m3/yıl`dan 1.000.000 m3 / yıl çıkartıldı! Kuraklıkla karşı karşıya kaldığımız bir süreçte, Orman ve Su İşleri Bakanı Sn. Veysel Eroğlu Konya havzasında yer altı sularının bittiğini açıkladığı bir dönemde, yer altından çekilecek suyun etkilerinin değerlendirilmemesini sağlamak, akla, mantığa, bilime uymamaktadır...

Tuz çıkartılması ÇED`den muaf tutulmuştur. Tuz Gölü`nde yasadığı bir şekilde devam eden ve doğayı yok eden tesislerin ÇED olumlu kararları iptal edilmişti. Nokta atışı bir düzenleme ile bu tesisler ÇED`den muaf tutulmuştur!

Orman alanlarının dönüştürülmesi projeleri ÇED`den muaf! Sn. Bakan İdris Güllüce, yaban domuzlarının şehre gelmesini magazinsel bulmuştu, bu düzenleme ile de düşüncesini yönetmeliğe koymaktadır.

Yer altından geçen demir yolu hatları, metrolar ÇED`den muaf!

Sanayi ve enerji tesislerinin sökülmesi ÇED`den muaf! Örneğin nükleer santral, termik santral, kurşun fabrikası gibi tesislerin sökülmesi işlemlerinin çevresel etkilerinin değerlendirilmesi gerçekleştirilemeyecektir. Bu düzenleme çok ama çok büyük bir hatadır!

Kentsel dönüşüm alanları ÇED sürecinden muaf tutulmuştur. Madde 24`de afet riskindeki alanların dönüştürülmesinde etkilerin değerlendirilmesindeki yöntem Bakanlığa bırakılmıştır! Planı yapan Bakanlık, kentsel dönüşüme karar veren Bakanlık, icraata geçen Bakanlık, kendi faaliyetinde ÇED uygulayıp uygulamayacağına karar veren de Bakanlık!!!

Rüzgar enerji santrallerinde (RES) tribün sayısı üzerinden değil, güç üzerinden ÇED sürecine karar verilecektir. Ancak asıl çevresel etki tribün sayısındadır.

SN. GÜLLÜCE ÇEVRE BAKANI MI İNŞAAT BAKANI MI?

İnşaat Sektörüne Her Yol Mübah!

İnşaat sektörüne sınırsız olanak tanıyan, rantı genişleten, çevresel etkilerini hiçe sayan bir düzenleme gerçekleştirilmiştir. Kentsel dönüşüme dair Sn. Bakanın çevresel hassasiyet vurgusunun gerçekçi olmadığı ortaya çıkmıştır.

AB uyum sürecinden uzaklaşıldığı da açıkça görülmektedir. AB ÇED uygulamasında halkın katılımı toplantısı en az 2 defa düzenlenmektedir. Yeni AB ÇED direktifinde halkın katılımı süreci 30 güne çıkartılmış yani halk ile 30 gün boyunca projeye dair görüşme yapılması zorunluluğu getirilmiştir. AB direktifinde muafiyetler bulunmamaktadır.

Bütçe görüşmelerinde AB ile uyumlu bir ÇED düzenlemesi yapacaklarını belirten Sn. Bakan İdris Güllüce`nin dediklerinin doğru çıkmadığı görülmüştür. Sn. Bakan Güllüce`ye dair güven sarsılmıştır!

Artvin`de, Yırca`da, Alakır`da, Phaselis`te, Tuz Gölü`nde, Çanakkale`de, Kocaeli`nde, Manisa`da, Amasra`da yani ülkemizin dört bir yanında yaşanan çevre sorunlarına, halkın yaralarına merhem olunmayacağı bu yönetmelikte de görülmüştür.

Yönetmelikteki bazı değişikliklerin ise nokta atışı olduğu, belirli fabrikaları muaf tutmayı hedeflediği de akıllarda soru işareti yaratmaktadır.

Tartışma, projelerin yapılıp yapılmaması bile değildir. Projelerin etkilerinin değerlendirilmesinden dahi kaçılmaya çalışılmasıdır!

Bu düzenleme ile, ülkemizdeki çevre sorunlarının, kuraklığın, havza kirliliğinin, kentlerdeki toz miktarının daha da artacağını söylemek yerinde olacaktır. Öte yandan, hiç kuşkusuz halkı göz ardı eden bu düzenleme toplumsal olayları da arttırabilecektir.

Yapılması gereken şey; kısa vadede Çevre ve Şehircilik Bakanı Sn. İdris Güllüce`nin gününün 3 dakikasını Çevre Bakanı olarak geçirmesi, tek başına güçlü bir Çevre Bakanlığı`nın kurulması, yatırımcıların da halkın da doğanın da haklarını gözetken ancak kamu yararını kendisine ilke edinen bir ÇED sürecinin tanımlanması, hukukun işletilmesi, kanunların, mahkeme kararlarının uygulanmasıdır.

Özetle, yeni düzenlemeden karlı çıkan çevre, doğa, halk değil, belli başlı şirketlerdir!”

ÇED RAPORU NEDİR?

Ulaştırma, ÇED raporu bir faaliyetin kurum aşamasında çevre kirliliği açısından değerlendirilerek gerekli şartları sağlayıp sağlamadığını belirten Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından verilen bir belge. Firmaların inşaat kurulum aşamasında(eğer firma yönetmelikte belirtilen ÇED raporunun gerekli görüldüğü işleri yapıyorsa yada yapacaksa) bu belgeye kesinlikle sahip olmaları gerekir.